

Мектеп жасына дейінгі балалардың кеңістікте қабылдауын дамыту.

Заттар мен құбылыстар арасындағы қазіргі қарым-қатынастар мен өзара байланыстар оларды кеңістіктік сипаттамалар деп есептейді. Бұл ретте мынадай параметрлер ерекшеленеді:

Заттар мен олардың бейнелерінің шамасы;

Пішін;

Ұзындығы;

Заттардың қабылдаушы объектіге қатысты және бір-біріне қатысты орналасуы;

Көлемі.

Кеңістіктік бағдарлау - бұл көру, есту, кинестетикалық және кинетикалық талдағыштар жұмысының бірлігімен қамтамасыз етілетін қабылдаудың ерекше түрі; сонымен қатар, аналитикалық-синтетикалық ойлаудың дамуының белгілі бір деңгейі талап етіледі.

Әрбір бала мектепке дейінгі жастан бастап:

- өз денесінің сұлбасын бағдарлау;
- заттардың жақын және алыс кеңістікте орналасуын анықтау;
- заттардың кеңістікте орналасуын модельдеу;
- бағытты анықтау, берілген бағытта қозғалу және оны өзгерту;
- қағаз парағының бетіне бағдарлану.

Бұл ретте сөздердің мағынасын түсініп, қолдануды үйрену өте маңызды. Сөздердің мағынасын түсінуді және тиісті терминологияны қолдануды үйрену өте маңызды (алыс-жақын, мұнда, жоғары-төмен, оң-сол және т.б.)

Кеңістіктік бағдарларды қалыптастыру:

- ересектерге ұқсату әрекеттері - бала объектілермен операция жасайды, педагогтың әрекеттерін толығымен көшіреді және атқарылған жұмыстар туралы есеп береді;
- дайын үлгі бойынша іс-әрекеттер - кейіннен тапсырманы орындай отырып, пәндер мен олардың бөліктерінің кеңістіктік арақатынасы тұрғысынан жағдайда баланы дербес талдау;
- баланың өзінің практикалық тәжірибесін жинақтаған және оны жоспарлау, қызметті орындау және жасалған іс туралы есеп беру процесінде сөзбен бекіткен кезде ғана ұйымдастырылатын ересек адамның нұсқаулығы бойынша іс-әрекеттер;
- әртүрлі заттар мен объектілердің кеңістіктік қатынастарын дербес жоспарлау және модельдеу.